

arbejde, saa længe det overhovedet passer ham, og at Staten kun skal gribe ind, hvor der foreligger særlige Grunde, nemlig hvor det maa siges, at der drives Rovdrift med Arbejdskraften, men i øvrigt er dette et Omraade, hvor Staten ikke bør gribe indt. Den modsatte Opfattelse, som er ren-socialistisk, at Staten har Ret til at fast sætte en Maksimalarbejdsdag, og at der da skal kræves særlig Dispensation til Udvidelse af Arbejdsdagen, har ikke noget med den Opfattelse at gøre, som vi deler, en liberal Samfundsopfattelse, og det kan derfor ikke forbavse de Herrer, at vi over Modstand mod en Lovgivning som den her foreslaaede.

Derfor kan jeg, uden at gaa videre ind paa det foreliggende Lovforslag, som i sin Tendens er socialistisk præget, slutte mig til de Bemærkninger, som fra Venstres Side er fremsat ved tidligere Lejlighed om denne Sag. Vi kan ikke være med til at fremmedenne Sag i den Skikkelse, hvori den foreligger. Om der er Mulighed for, at visse af Lovforslagets Bestemmelser kan overføres paa andre Omraader, hvor Staten allerede har truffet Bestemmelse om Arbejdsdagens Begrænsning, kan maaske undersøges i et Udvalg. Men i hvert Fald: som Lovforslaget foreligger nu, kan vi aldeles ikke give det vor Tilslutning.

Drachmann: Da der efter min Mening ikke foreligger noget som helst nyt Moment i denne Sag, siden vi sidst drøftede den, kan jeg paa mit Partis Vegne ganske henholde mig til de Udtalelser, vi den Gang fremsatte. Hovedsynspunktet paa vor Side overfor disse Spørgsmaal er stadig dette, at det er lykkeligst for Samfundet, naar, som herhjemme, disse Forhold, navnlig Fastsættelsen af Arbejdsdagens Længde, men i øvrigt af Arbejdslønnen o. s. v., fremgaar som Resultat af en frivillig Forhandling mellem Arbejdsgivere og Arbejdere. Jeg tror, man tør sige, at det System, vi har herhjemme, har virket lykkeligst for vort Samfund, og jeg afviser det Synspunkt, som blev fremsat af det ærede Medlem Hr. Stauning, at vi skulde genere den øvrige Verden i at gaa frem ad den sociale Udviklings Vej ved ikke at gaa med til at lovfæste 8 Timers Arbejdsdagen. Jeg tror, at hvis den øvrige Verden og alle de Stater, der har sluttet sig til Washington-Konferencens Vedtagelser, var lige saa udviklede i social Henseende og i Henseende til loyal Opfyldelse af sociale Samfundspligter, som Danmark er det, vilde Verden maaske være noget lykkeligere. Og saa, vil jeg tilføje, vilde det ogsaa være nemmere for den danske Pro-

duktion at tage Konkurrencen med Udlandet op.

Dahlgaard: Med Hensyn til mit Partis Stilling til det foreliggende Lovforslag kan jeg i Henseende til Enkeltheder henvisse til mine Udtalelser om denne Sag i 1921 og til det ærede Medlem Hr. P. Munchs Udtalelser i 1922. Det vil af disse Udtalelser fremgaa, at vi er rede til en velvillig Drøftelse af Forslaget i et Udvalg. Naar det er Tilfældet, er det, fordi dette Forslag angaaende en lovbestemt Arbejdstid i Industrien kun angiver en *Ramme* om Arbejdstidsreglerne i Landets Industri, en *Ramme*, som, tror jeg, for de fleste maa synes vid nok til at omslutte alle de Undtagelser fra 8 Timers Arbejdsdagen, som Industriens virkelige Interesser kræver. Det radikale Venstre er Modstander af en doktrinær Gennemførelse af 8 Timers Arbejdsdagen, en doktrinær Gennemførelse, der ikke tager det fornødne Hensyn til de forskelligartede Forhold, som det her drejer sig om. Det foreliggende Forslag kan imidlertid ikke betegnes som et Forslag, der vilde betyde en Spændetroje for Industriens Liv. Derfor er det ikke underligt, at den højtærede Indenrigsminister i Fjor maatte udtale om dette Forslag, at han kunde anerkende Lovforslagets Indhold paa en Række Punkter, og at han i mere end een Henseende fandt det velformet. Det foreliggende Forslag er da heller ikke et socialdemokratisk Forslag i egentlig Forstand. Forslaget er, som det ærede Medlem Hr. Stauning gjorde opmærksom paa, Arbejdstidskommissionens Flertals Forslag af 1920, og dette Flertal omfattede, som enhver ved, ikke blot Arbejderrepræsentanter, men ogsaa højt ansete Embedsmænd, hvis Anskuelse ligger meget langt fra de socialdemokratiske.

Man henviser stadig til den Fare, der vilde være forbundet med at lovfæste en 8 Timers Arbejdsdag. Ja, det er jeg ganske enig i, hvis der var Tale om en doktrinær, snæver Gennemførelse af 8 Timers Arbejdsdagen; men man maa ikke glemme, at Rammerne for det foreliggende Forslag er langt videre end de, Rammer, indenfor hvilke 8 Timers Arbejdsdagen i Øjeblikket er afstukket ved frivillig Forhandling mellem Arbejdere og Arbejdsgivere. Der tales fra det moderate Venstre meget ofte om det urimelige i, at der indenfor Byggefagene ikke kan gennemføres en længere Arbejdstid om Sommeren mod, at der til Gengæld bliver en kortere Arbejdstid om Vinteren. Jeg gør opmærksom paa, at det Lovforslag, der her